

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Публічного управління та підприємництва (601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК № 3

Філіп
(підпис)

Л.О. Філіпковська
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальності: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Економіка підприємства. Облік і оподаткування. Фінанси, банківська справа та страхування.

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл, молодший бакалавр)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Силабус з навчальної дисципліни "Мікроекономіка" для студентів за спеціальностями: 051 "Економіка", 071 "Облік і оподаткування", 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" за освітніми програмами "Економіка підприємства", "Облік і оподаткування", "Фінанси, банківська справа та страхування".

29 серпня 2021 р., 15 с.

Розробник:

Доцент кафедри публічного управління та підприємництва

к.е.н., доцент

С. М. Хмель

Силабус розглянуто на засідання кафедри публічного управління та підприємництва (№601)

Протокол № 1 від "29" серпня 2021 р.

Завідувач кафедри публічного управління та підприємництва

д.н. з держ.управл., проф. В. Г. Коваальчук

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5	<p>Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u></p> <p><u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)</p> <p>Спеціальність <u>051 «Економіка»</u> <u>071 «Облік і оподаткування»</u> <u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (код і найменування)</p> <p>Освітня програма <u>Економіка підприємства «Облік і оподаткування»</u> <u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u></p> <p>Рівень вищої освіти: <u>початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти (молодший бакалавр)</u></p>	Цикл загальної підготовки
Кількість модулів – 2		
Кількість змістовних модулів – 2		
Індивідуальне завдання _ <u>написання реферату</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин: кількість годин аудиторних занять – 56 год./ загальна кількість годин -150 год.		2-й
		Лекції*
		32 годин
		Практичні, семінарські*
		24 годин
		Лабораторні*
	___ годин	
	Самостійна робота	
	64 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, іспит	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 год.; самостійної роботи студента – 6 год.		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 56/94 год.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Мікроекономіка» є засвоєння економіко-теоретичних положень про основні критерії і принципи ефективного функціонування первинних суб'єктів ринкової системи господарювання та вивчення механізму функціонування національної економіки в умовах ринку, формування сучасного економічного мислення.

Завдання вивчення дисципліни «Мікроекономіка» є засвоєння основних положень сучасної теорії виробничої діяльності суб'єктів господарювання на мікро рівні, а також є вивчення економіки в цілому на макро і глобальному рівнях.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність раціональної поведінки споживачів;
- сутність і механізми дії законів попиту і пропозиції;
- критерії стану рівноваги фірми та галузі;
- механізм функціонування і особливості ринків факторів виробництва;
- основні поняття макроекономічного аналізу;
- сутність і закономірності відтворення суспільного продукту;
- теоретичні основи світового господарства та економічні аспекти глобальних проблем.

вміти:

- визначити рівень ефективності виробництва на підприємстві;
- провести порівняльний економічний аналіз різних (альтернативних) варіантів використання наявних виробничих ресурсів;
- використовувати отримані теоретичні знання для аналізу розвитку суспільства;
- аналізувати, порівнювати, давати оцінку ефективності використання обмежених ресурсів з метою отримання максимального кінцевого результату;
- прогнозувати і робити висновки, володіючи сучасною макроекономічною ситуацією в країні;

мати уявлення:

- про методику визначення оптимального об'єму випуску і передумови максимізації прибутку фірми;
- про прогнозування макроекономічних ситуацій в країні;

мати компетенції:

Здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства, природі, духовної культури

Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність

Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі економіки та нормування праці.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі економічного обґрунтування управлінських рішень.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі економічного аналізу,

Здатність оцінювати економічні події, приймати відповідні управлінські рішення та обґрунтовувати напрями їх реалізації.

Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в

сфері обліку та аудиту.

Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання в практичних ситуаціях, приймати рішення, вдосконалювати облік і аудит, використовуючи набуті знання.

результати навчання:

Вміти ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники використовуючи сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження інформації.

Вміти абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати інформацію.

Вміти демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки, обґрунтовувати напрями її удосконалення.

Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Вміти пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

Використовувати професійні знання і практичні навички з фахових дисциплін в обліку, аналізі і аудиті суб'єктів підприємництва, бюджетних установ і організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати фінансовий стан суб'єкта господарювання, його фінансові результати, грошові потоки, використовуючи сучасні технології й техніки аналізу.

Знати теоретичні, методичні та практичні положення контрольного процесу, розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, контролю, аудиту і аналізу з метою імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

Міждисциплінарні зв'язки: політична економія, історія економіки та економічної думки, міжнародна економіка, міжнародні економічні відносини.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Мікроекономічний аналіз.

Тема 1. Предмет та методологія мікроекономіки та макроекономіки

Зародження економічних знань.

Історія розвитку мікро- та макроекономічної науки.

Суб'єкти та об'єкти мікро- та макроекономічних відносин.

Предмет мікро- та макроекономічного аналізу.

Взаємозв'язок мікроекономіки та макроекономіки.

Методи пізнання економічних процесів, явищ на мікро- та макрорівнях.

Тема 2. Теорії поведінки споживача

Види потреб. Економічні та неекономічні блага.

Корисність продукту, її кількісне визначення. Загальна і гранична корисність.

Раціональний вибір споживача (кардиналістська теорія).

Перший закон Госсена. Раціональний вибір споживача. Другий закон Госсена.

Рівновага споживача.

Ординалістський підхід до аналізу функції корисності.

Криві байдужості (індиферентності). Карта байдужості.

Графік “дохід – споживання”. Графік “ціна – споживання”.

“Надлишок споживача”.

Тема 3. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок

Індивідуальний та ринковий попит. Закон попиту.

Нецінові детермінанти попиту.

Еластичність попиту за ціною та за доходом.

Ринкова пропозиція. Закон пропозиції.

Нецінові фактори пропозиції.

Еластичність пропозиції.

Механізм балансування попиту і пропозиції і встановлення ринкової рівноваги.

Тема 4. Мікроекономічна модель підприємства

Виробництво та обмін.

Підприємство як первинна ланка виробництва і як суб'єкт ринкових відносин.

Основні типи підприємств у сучасній ринковій економіці.

Фактори виробництва, їхнє угруповання. Виробнича функція підприємства.

Тема 5. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника

Варіативність використання виробничих ресурсів. Ізокванти.

Виробництво з одним змінним ресурсом.

Закон спадної віддачі.

Виробництво з двома змінними ресурсами.

Правила комбінування виробничих ресурсів. Оптимум виробника.

Тема 6. Витрати і результати виробництва

Витрати підприємства (економічні та бухгалтерські).

Загальні, середні та граничні витрати. Передумови мінімізації витрат фірми.

Доходи підприємства. Валовий, середній та граничний дохід.

Прибуток підприємства. Показники прибутковості виробництва.

Правила максимізації прибутку або мінімізації збитків фірми.

Тема 7. Ринок досконалої конкуренції

Ознаки досконалої конкуренції. Умови формування ринку досконалої конкуренції.
Графік попиту на продукцію окремої фірми та її доходу в умовах чистої конкуренції.
Криві пропозиції конкурентної фірми і галузі і рівновага у короткостроковому періоді.
Пропозиція фірми у довгостроковому періоді.
Довгострокова рівновага фірми і галузі в умовах досконалої конкуренції.

Тема 8. Ринки недосконалої конкуренції

Ознаки чистої монополії. Умови і причини монополізації виробництва.
Рівновага фірми-монополіста.
Економічні наслідки монополізації виробництва. Державна антимонопольна політика.
Сутність олігополістичної моделі.
Некооперативна та кооперативна форми ринкової поведінки фірм-олігополістів.
“Ламана” крива попиту.
Характерні риси монополістичної конкуренції.
Нецінова конкуренція: форми, передумови та наслідки.

Тема 9. Ринок факторів виробництва

Попит на фактори виробництва.
Ринки факторів виробництва, їхня корелятивність із ринками товарів.
Індивідуальний і галузевий попит на фактори виробництва.
Основні фактори динаміки попиту на виробничі ресурси.
Крива попиту на виробничі ресурси.
Еластичність попиту на виробничі ресурси і фактори, що її визначають.

Модульний контроль – виконання контрольної-модульної роботи №1.

Змістовий модуль 2. Макроекономічний аналіз.

Тема 10. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва.
Основні показники макроекономічних вимірювань.
Номинальні та реальні макроекономічні показники.
Індекси цін та дефлятор (інфлятор) ВВП.

Тема 11. Споживання, заощадження та інвестиції.

Споживання та чинники, що впливають на споживання.
Заощадження та чинники, що на нього впливають.
Інвестиції та фактори інвестування.
Чинники інвестиційного попиту.

Тема 12. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Сукупний попит.
Чинники, що впливають на сукупний попит.
Сукупна пропозиція.
Чинники, що впливають на сукупну пропозицію.
Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції.

Тема 13. Економічна динаміка та макроекономічна рівновага

Економічне зростання і економічний розвиток.
Типи економічного зростання.
Циклічні коливання в економіці.

Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення.
Моделі макроекономічної рівноваги.

Тема 14. Фіскальна політика держави.

Роль держави у ринковій економіці.
Основні економічні функції держави.
Зміст фіскальної політики: цілі та інструменти.
Податкові надходження як основне джерело доходів держави.
Державні видатки. Їх структура. Державний бюджет.
Державний борг, його причини та наслідки для суспільства.

Тема 15. Фінансово-кредитна система та грошовий обіг

Банківська система, її структура. Функції центрального банку та комерційних банків.
Попит на гроші, пропозиція грошей. Грошова маса.
Рівновага на грошовому ринку.
Грошово-кредитне регулювання економіки. Основні інструменти регулювання грошового ринку.
Інфляція як показник макроекономічної нестабільності.
Антиінфляційна політика держави. Вплив грошово-кредитної політики на рівень національного виробництва.

Тема 16. Безробіття та політика зайнятості.

Ринок праці. Попит і пропонування на ринку праці.
Зайнятість і безробіття. Закон Оукена.
Державне регулювання ринку праці.
Проблема нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині.

Тема 17. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Зовнішньоекономічна діяльність та її форми.
Міжнародний розподіл праці та зовнішня торгівля.
Валютні відносини. Валютний курс. Валютні системи.
Платіжний баланс і його структура.
Розрахунковий баланс. Види розрахункових балансів.
Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Модульний контроль - виконання контрольної модульної роботи №2;

Модуль 2.

Індивідуальне завдання: написання реферату

Контрольний захід (іспит)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п(с.з)	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Мікроекономічний аналіз					
Тема 1. Предмет та методологія мікро- та макроекономіки	6	1	1	–	4
Тема 2. Теорії поведінки споживача	8	2	1	–	5
Тема 3. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	8	2	1	–	5
Тема 4. Мікроекономічна модель підприємства	6	1	1	–	4
Тема 5. Витрати і результати виробництва	8	2	1	–	5
Тема 6. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	8	2	1	–	5
Тема 7. Ринок досконалої конкуренції	8	2	1	–	5
Тема 8. Ринки недосконалої конкуренції	10	2	2	–	6
Тема 9. Ринок факторів виробництва	9	2	1	–	6
Модульний контроль (виконання контрольної модульної роботи №1)	2	–	2	–	–
Разом за змістовим модулем 1	73	16	12	–	45
Модуль 2					
Змістовий модуль 2. Макроекономічний аналіз					
Тема 10. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	9	2	2	–	5
Тема 11. Споживання, заощадження та інвестиції	8	2	1	–	5
Тема 12. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	8	2	1	–	5
Тема 13. Економічна динаміка та макроекономічна рівновага	9	2	2	–	5
Тема 14. Фіскальна політика держави	8	2	1	–	5
Тема 15. Фінансово-кредитна система та грошовий обіг	8	2	1	–	5
Тема 16. Безробіття та політика зайнятості	7	2	1	–	4
Тема 17. Макроекономічна політика у відкритій економіці	8	2	1	–	5
Модульний контроль (виконання контрольної модульної роботи №2)	2	–	2	–	–
Індивідуальне завдання (написання реферату)	10	–	–	–	10
Разом за змістовим модулем 2	77	16	12	–	49
Контрольний захід (іспит)					
Усього годин	150	32	24	–	94

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та методологія макроекономіки та мікроекономіки	1
2	Теорії поведінки споживача	1
3	Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	1
4	Мікроекономічна модель підприємства	1
5	Витрати і результати виробництва	1
6	Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	1
7	Ринок досконалої конкуренції	1
8	Ринки недосконалої конкуренції	2
9	Ринок факторів виробництва	1
Модульний контроль (виконання контрольно-модульної роботи №1)		2
10	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
11	Споживання, заощадження та інвестиції.	1
12	Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції.	1
13	Економічна динаміка та макроекономічна рівновага	2
14	Фіскальна політика держави.	1
15	Фінансово-кредитна система та грошовий обіг	1
16	Безробіття та політика зайнятості.	1
17	Макроекономічна політика у відкритій економіці.	1
Модульний контроль (виконання контрольно-модульної роботи №2)		2
Разом:		24

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1		
2		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та методологія макроекономіки та мікроекономіки	4
2	Теорії поведінки споживача	5
3	Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	5
4	Мікроекономічна модель підприємства	4
5	Витрати і результати виробництва	5
6	Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	5
7	Ринок досконалої конкуренції	5
8	Ринки недосконалої конкуренції	6
9	Ринок факторів виробництва	6
10	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	5
11	Споживання, заощадження та інвестиції.	5
12	Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції.	5
13	Економічна динаміка та макроекономічна рівновага	5

14	Фіскальна політика держави.	5
15	Фінансово-кредитна система та грошовий обіг	5
16	Безробіття та політика зайнятості.	4
17	Макроекономічна політика у відкритій економіці.	5
Модульний контроль (виконання контрольної-модульної роботи №1)		2
Модульний контроль (виконання контрольної-модульної роботи №2)		2
Індивідуальне завдання (написання реферату)		10
Разом:		94

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Макроекономіка» виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Індивідуальна робота передбачає підготовку рефератів, доповідей.

Тематика індивідуальних завдань (рефератів).

1. Економіка як наука про обмеженість ресурсів та проблему вибору.
2. Мікроекономіка як складова частина економічної теорії.
3. Кардиналістське трактування раціонального споживчого вибору і рівноваги споживача.
4. Ординалістська концепція раціонального споживчого вибору.
5. Закон попиту. Індивідуальний і ринковий попит.
6. Ринкова пропозиція. Закон пропозиції.
7. Ринкова рівновага і механізм її встановлення.
8. Витрати фірми, їх види та показники.
9. Система показників доходів підприємства (фірми).
10. Умови максимізації прибутку або мінімізації збитків фірми.
11. Рівновага фірми і галузі в довгостроковому періоді в умовах досконалої конкуренції.
12. Державне регулювання в монополістичних галузях.
13. Основні варіанти ринкової поведінки фірм-олігополістів.
14. Загальні риси і особливості монополістичної конкуренції в порівнянні з іншими ринковими моделями.
15. Особливості та функції ринків факторів виробництва.
16. Ринок праці та його різновиди.
17. Макроекономіка як наука.
18. Основні макроекономічні показники та їх вимір.
19. Споживання, заощадження, інвестиції та фактори, що їх визначають.
20. Сутність і основні чинники економічного зростання.
21. Теорії макроекономічної рівноваги.
22. Циклічні коливання в умовах ринкової економіки.
23. Державний борг: причини і наслідки для суспільства.
24. Сутність, причини та механізм інфляції.
25. Грошова маса. Пропозиція грошей та попит на них.
26. Функції і роль кредиту в сучасній ринковій економіці.
27. Структура банківської системи.
28. Фінанси і фінансова система.
29. Система оподаткування в сучасній ринковій економіці.
30. Державний бюджет: шляхи формування та використання.
31. Економічна нестабільність і безробіття.
32. Проблема нерівності в розподілі доходів.
33. Світове господарство: основні риси і тенденції розвитку.
34. Міжнародні валютні відносини.
35. Міжнародні фінансово-економічні організації.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, семінарських занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), написання рефератів.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспита.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1 Розподіл балів, які отримують студенти (іспит)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Модуль I (T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9)			
1. Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...1,5	9	0...13
2. Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...1	Теми (1-9)	0...9
3. Виконання контрольної модульної роботи № I	0...25	1	0...25
Разом по модулю № I			0...47
Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Модуль II (T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17)			
1. Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...1,5	8	0...12
2. Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...1	Теми (10-17)	0...8
3. Виконання контрольної модульної роботи № II	0...25	1	0...25
Виконання та захист індивідуального завдання (реферату)	0...8	1	0...8
Разом по модулю № II			0...53
Всього з дисципліни			0...100

T1, T2, ..., T17 – теми змістових модулів

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту/заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- сутність раціональної поведінки споживачів;

- сутність і механізми дії законів попиту і пропозиції;
- критерії стану рівноваги фірми та галузі;
- механізм функціонування і особливості ринків факторів виробництва;
- основні поняття макроекономічного аналізу;
- сутність і закономірності відтворення суспільного продукту;
- теоретичні основи світового господарства та економічні аспекти глобальних проблем.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти:

- визначити рівень ефективності виробництва на підприємстві;
- провести порівняльний економічний аналіз різних (альтернативних) варіантів використання наявних виробничих ресурсів;
- використовувати отримані теоретичні знання для аналізу розвитку суспільства;
- аналізувати, порівнювати, давати оцінку ефективності використання обмежених ресурсів з метою отримання максимального кінцевого результату;
- прогнозувати і робити висновки, володіючи сучасною макроекономічною ситуацією в країні;

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни політичної економії визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка **«Відмінно»** (A): 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка **«Добре»** (B): 83 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі неprincipові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Добре»** (C): 75 – 82 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі неprincipові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень;
- 4) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Задовільно»** (D): 68 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка «*Задовільно*» (E): 60 – 67 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоєння та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- 4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка «*Незадовільно*» (FX): 1 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичні посібники:

1. Мельникова, В. І. Макроекономіка: навчальний посібник / В.І.Мельникова, О.П. Мельникова, Т.В. Сідлярук, І.Ю. Тур. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ». – 2009.
2. Хмель, С. М. Мікроекономіка : конспект лекцій / С. М. Хмель, В. І. Хмель – Х.: «ХАІ», 2009– 128 с.
3. Хмель, С.М. Мікроекономіка : задачі, вправи, тести / С. М. Хмель, В. І. Хмель, О. В. Зіброва – Х.: «ХАІ», 2016 – 60 с.
4. Хмель, С.Н. Микроэкономика : учебное. Пособие / С. М. Хмель, В. І. Хмель – Х.: «ХАІ», 2002 – 56 с.
5. k601@khai.edu – електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:
Обов'язкові складові:
 - робоча програма дисципліни;
 - конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
 - методичні вказівки та рекомендації для виконання курсових робіт та проектів, розрахункових та розрахунково-графічних робіт, лабораторних та практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
 - тематики індивідуальних завдань;
 - приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
 - питання, тести для контрольних заходів;
 - каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Базилевич, В. Д. Макроекономіка. Практикум: навчальний посібник для вузів / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик . – 2-ге вид., перероб. і доп. . – Київ : Знання, 2012. – 550 с.
2. Базилевич, В. Д. Макроекономіка: Учебник / В. Д. Базилевич, Е. С. Базилевич, Л. А. Баластрик ; под ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання. – 2015. – 694 с.
3. Гронтковська, Г. Е. Макроекономіка. Практикум: навчальний посібник для вузів / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік . – Київ : ЦУЛ, 2011. – 400 с.
4. Довгаль, Е. А. Макроекономіка: учебное пособие для студентов экономических специальностей / Е. А. Довгаль . – Харків: Издательство НУА, 2010. – 299 с.
5. Залюбінська, Л. М. Мікроекономіка: навчальний посібник для вузів / Л. М. Залюбінська, М. Л. Скорик . – Одеса: АстроПринт, 2011. – 317 с.
6. Калініченко, О. В. Макроекономіка: навчальний посібник для вузів / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник . – Київ : ЦУЛ, 2010. – 655 с.
7. Лисюк, В. С. Макроекономіка: навчальний посібник / В. С. Лисюк, Т. П. Лисюк . – Львів : Новий Світ-2000, 2013. – 353 с.
8. Мельникова В. І. та ін. Мікроекономіка. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 400 с.
9. Мэнкью Н. Г. Принципы микроэкономии: Пер. с англ. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2005. – 560 с.
10. Наливайко А. П. Практикум з мікроекономіки до підручника "Мікроекономіка" / А. П. Наливайко, Є. В. Прохорова. – Київ : КНЕУ, 2013. – 522 с.
11. Носик, О. М. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.М.Носик – Х. : НФаУ. – 2014. – 176 с.
12. Нуреев Р. М. Курс микроэкономии 2-е изд. – М.: Норма, 2005. – 576 с.
13. Оверченко, В. І. Мікроекономіка: навчальний посібник./ В. І. Оверченко, З. М. Мажак, М. І. Софій – Івано-Франківськ: Лілея НВ. – 2015. – 348 с
14. Пилипенко, В. В. Мікроекономіка . Курс лекцій : навчальний посібник для вузів / В. В. Пилипенко . – Львів : Новий Світ-2000, 2010 . – 278 с.
15. Рудий, М. М. Мікроекономіка: навчальний посібник для вузів / М. М. Рудий . – 3-те вид., випр. й доп. . – Київ: Каравела, 2012. – 359 с.
16. Тарасевич, Л. С. Микроэкономика : учебник для бакалавров / Л. С. Тарасевич, П. И. Гребенников, А. И. Леусский. – 7-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрайт. – 2015. — 543 с.

Додаткова

1. Вдовіна, Г. О. Аналіз ринку праці: пропозиція та попит на неї / Г. О. Вдовіна. – Л.: Вид. ЛНУ імені Івана Франка. – 2011. – 145 с.
2. Дружиніна, В.В. Мікроекономіка: навчальний посібник / В. В. Дружиніна, О. І. Черноус. – Харків: Друкарня Мадрид. – 2015. – 256 с.
3. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. Та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 382 с.
4. Канцір, І.А. Макро-мікроекономіка: від теорії до практики : навчальний посібник / І.А. Канцір, О. І. Кліпкова, Л. В. Іванець . – Львів : Новий Світ-2000, 2012. – 443 с..
5. Кравченко О. А. Мікроекономіка: теорія і практикум : навч. посіб. / О. А. Кравченко. – Одеса : Астропринт, 2014. – 255 с.
6. Кулішов, В. В. Макроекономіка (основи теорії і практики) / В. В. Кулішов. – Львів: Магнолія плюс. – 2014. – 252 с.
7. Макконелл, К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика: пер. с 14-го англ. изд. / К.Р.Макконелл, С.Л. Брю. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 972 с.

8. Мікроекономіка: навчальний посібник / К. Я. Петрова, Н. Г. Ушакова, М. М. Кім, М. А. Садиков, В. О. Гончарова. – Харків: Видавництво Харківського державного університету харчування та торгівлі, 2010. – 200 с.
9. Мікроекономіка: Курс лекцій: Навчальний посібник / В.В. Пилипенко. – Львів: Новий Світ-2000, 2010. – 280с.
10. Нестерова, А. А. Макроекономіка: учебно-методический комплекс / А. А. Нестерова. – Минск : Издательство Белорусского университета, 2013. – 272 с.
11. Нілова, Н.М. Мікроекономіка : навчальний посібник / Н. М. Нілова, Д. В. Гончарук. – Суми: ФОП Наталуха А.С. – 2015. – 136 с.
12. Поплавська, Ж. В. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки : навчальний посібник / Ж. В. Поплавська, О. Й. Криса. – Київ : Алерта, 2012 . – 271 с.
13. Пушкаренко П.І. Теоретичні основи сучасної макроекономіки: навчальний посібник / Пушкаренко П.І., Несветов О.О., Кочубей Р.В.– Суми: Університетська книга, 2016. – 331 с.
14. Федоренко В. Г. Макро- та мікроекономіка теоретичні аспекти: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко. – Київ : Алерта, 2013. – 727 с.
15. Філатов В. М. Національна економіка : навч. посіб. / В. М. Філатов, Н. І. Бережна, М. С. Бріль. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 200 с.
16. Филюк Г. М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації : монографія / Г. М. Филюк. – Житомир : Видавництво ЖДУ імені І. Франка, 2009. – 404 с.
17. Шабанов. Р. І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія / Р. І. Шабанов. – Харків : ХНАДУ, 2015. – 359 с.

15. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри k601@khai.edu